

Ministerie van Defensie

Plan van aanpak instandhouding defensiematerieel

Samenwerking tussen Defensie en het bedrijfsleven
gericht op de instandhouding van materieelsystemen

Colofon

Bestuursstaf
Defensie Materieel Organisatie

Spui 32
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Versie   definitief

Inhoud

	Colofon	3	
1	Inleiding	6	
2	Huidige samenwerking tussen Defensie en het bedrijfsleven	7	
2.1	Het sourcingbeleid van Defensie	7	
2.2	De Defensie Industrie Strategie	7	
2.3	De stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV)	8	
2.4	Samenwerking bij de materieelprojecten van het Defensie Materieelproces (DMP)	8	8
2.5	De <i>redeployment</i> uit Afghanistan	8	
2.6	De huidige samenwerking	8	
3	Plan van Aanpak	10	
3.1	De intensivering van bestaande maatregelen	10	
3.2	Nieuwe vormen van samenwerking	10	
3.3	Uitvoering van de maatregelen	11	
3.4	Samenwerking bij materieelprojecten in realisatie	11	
3.5	Ten slotte	13	

1 Inleiding

De Tweede Kamer heeft op 8 december 2009 bij de behandeling van de defensiebegroting voor 2010 een motie aangenomen van de leden Eijsink, Knops, Ten Broeke en Voordewind over de instandhouding van defensiematerieel (Kamerstuk 32 123 X nr. 74). In deze motie wordt de regering verzocht een gezamenlijk plan van aanpak met het bedrijfsleven op te stellen, gericht op het in stand houden van materieelsystemen en de Kamer daarover te rapporteren. De Kamer is vervolgens geïnformeerd over de ontwikkeling van dit plan van aanpak met de brief van 20 april 2010 (Kamerstuk 27 830, nr. 75).

Het nu voorliggende plan van aanpak omvat een intensivering en een uitbreiding van de samenwerking met de Nederlandse defensiegerelateerde industrie met het oog op de instandhouding van nieuwe en bestaande materieelsystemen, onder meer met betrekking tot de *redeployment* uit Afghanistan. De samenwerking heeft plaats binnen de kaders van het Defensie Materieel Proces (DMP) waarbij per DMP-fase wordt bezien wat de mogelijkheden zijn. Verder worden de maatregelen van het plan van aanpak genomen binnen de ruimte die de aanbestedingsregels bieden.

Bij de opstelling van dit plan van aanpak heeft Defensie samengewerkt met de stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV). Het plan is echter ook van toepassing op bedrijven die niet zijn aangesloten bij de NIDV.

Hoofdstuk 2 van dit plan van aanpak omvat een beschrijving van de huidige samenwerkingsvormen tussen Defensie en de Nederlandse defensiegerelateerde industrie. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de voorgenomen intensivering en uitbreiding van de samenwerking.

2 Huidige samenwerking tussen Defensie en het bedrijfsleven

Defensie en het bedrijfsleven werken al samen op grond van het sourcingbeleid van Defensie, de Defensie Industrie Strategie (DIS), initiatieven van de NIDV en het Defensie Materieelproces (DMP). In dit hoofdstuk worden de verschillende vormen van samenwerking uiteengezet, onder meer op het gebied van de instandhouding van materieel.

2.1 Het sourcingbeleid van Defensie

Een van de uitgangspunten voor de samenwerking met het bedrijfsleven, onder meer op het gebied van instandhouding, is het sourcingbeleid van Defensie. De sourcingstrategie schetst een kader en formuleert normen op grond waarvan Defensie besluit tot hetzij het zelf uitvoeren van werkzaamheden, dan wel tot uitbesteding of tot samenwerking met derden waaronder de industrie. Defensie betreft andere partijen bij de dienstverlening als daardoor de prestaties verbeteren of de kosten dalen. Instrumenten die hierbij worden gebruikt zijn onder andere de sourcingtoets en de sourcingagenda. De sourcingtoets is een instrument dat de keuze tussen de uitvoering van werkzaamheden door Defensie, uitbesteding of samenwerking hanteerbaar en inzichtelijk maakt. In de sourcingagenda wordt jaarlijks vastgelegd wanneer diensten of activiteiten door Defensie moeten worden getoetst.

2.2 De Defensie Industrie Strategie

De Defensie Industrie Strategie (DIS) beschrijft de mogelijkheden van de overheid, in het bijzonder de ministeries van Defensie en van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), om de positie van Nederlandse bedrijven te versterken in de nationale en internationale netwerken voor de ontwikkeling, productie en instandhouding van materieel. Samenwerking op het gebied van instandhouding kan daar toe bijdragen. De Kamer wordt jaarlijks met de begroting geïnformeerd over de voortgang van de DIS.

De motie-Eijsink c.s. heeft raakvlakken met de doelstellingen van de DIS en met het initiatief *Maintenance Valley*. De ontwikkeling van *Maintenance Valley* is strikt genomen geen rechtstreeks uitvloeisel van de DIS, maar het is wel een goed voorbeeld van het positioneren van het Nederlandse bedrijfsleven. *Maintenance Valley* berust op het programma 'Pieken in de Delta' van het ministerie van EL&I en heeft ten doel in West-Brabant de bedrijvigheid op het gebied van vliegtuigonderhoud te stimuleren. De kern van het initiatief in West-Brabant is voor het onderhoud van militaire vliegtuigen het Logistiek Centrum Woensdrecht (LCW) van de Defensie Materieel Organisatie (DMO). Ook in andere regio's zijn er initiatieven voor samenwerking.

2.3 De stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV)

Ook de Nederlandse defensiegerelateerde industrie zelf neemt initiatieven tot samenwerking met Defensie op het gebied van de instandhouding van materieel. Hierbij speelt de NIDV een belangrijke rol¹. Zo heeft de NIDV een aantal bedrijvenplatforms opgericht waarin de industrie bijeen wordt gebracht. De platforms leggen zich toe op kennisuitwisseling en op grote projecten op uitlopende gebieden zoals technologieontwikkeling en de ontwikkeling en instandhouding van nieuw materieel. Naast de industrie nemen aan deze platforms ook de onderzoeksinstituten en Defensie aan de platforms deel. Het bedrijfsleven streeft zowel onderling als met de overheid naar een duurzame samenwerking die bijdraagt aan een beheersing van de levensduurkosten van het materieel en die een voldoende operationele gereedheid garandeert.

2.4 Samenwerking bij de materieelprojecten van het Defensie Materieelproces (DMP)

De samenwerkingsmogelijkheden tussen Defensie en de industrie worden in alle fasen van het DMP onderzocht. Hierover hebben de ministeries van Economische Zaken en Defensie afspraken gemaakt. Zo nodigt Defensie de industrie uit tot het verstrekken van informatie over systemen die de industrie kan aanbieden. Defensie bepaalt de wijze van de verwerving van nieuw materieel mede op grond van de aanbiedingen en prijsopgaven van de industrie. Hierbij wordt zowel een keuze gemaakt voor de verwerving van het hoofd(wapen)systeem als voor de bijbehorende ondersteunende middelen en diensten, zoals voor de instandhouding van het materieel.

2.5 De redeployment uit Afghanistan

De werkzaamheden die de DMO zal uitvoeren ten behoeve van de *redeployment* uit Afghanistan zijn op 1 augustus 2010 begonnen. De werkzaamheden duren naar verwachting tot eind 2012. Hierbij kan Defensie gebruik maken van externe capaciteiten, bijvoorbeeld voor de instandhouding van materieel. Het materieel uit Afghanistan wordt opgenomen in de voorraden, overgedragen aan de operationele commando's, afgestoten of geschonken aan derden. Ook hierbij kan de industrie mogelijk een rol spelen. Defensie heeft hierover regelmatig contact met de NIDV, zoals tijdens het nieuw opgerichte strategische beraad over de instandhouding van materieel².

2.6 De huidige samenwerking

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de belangrijkste projecten voor instandhouding van materieelsystemen waarbij reeds wordt samengewerkt met de Nederlandse defensiegerelateerde industrie.

---

¹ Zie voor een totaaloverzicht www.nidv.eu

² Zie paragraaf 3.2 Nieuwe vormen van samenwerking

Instandhoudingprojecten
(K)DC-10 engineering
<i>Research & Development (R&D)</i> instandhouding luchtsystemen
R&D instandhouding zeesystemen
F-16 vliegtuig- en motorenonderhoud
Chinook helikopter- en motorenonderhoud
Cougar helikopter- en motorenonderhoud
Uitbesteding van onderhoudswerkzaamheden van het Logistiek Centrum Woensdrecht
Instandhouding en software- <i>update</i> zeesystemen: M-fregatten, Hr.Ms. Amsterdam en Luchtverdedigings- en Commandofregatten
Uitbesteding onderhoudswerkzaamheden Marinebedrijf
<i>Mobile Combat Training Centre</i> ; ondersteuning en onderhoud
Wissellaadsystemen
Trekker- en opleggercombinatie
Brandweermaterieel
Civiele dienstauto's (instandhouding personenauto's en bestelwagens)
Leopard (uitbesteding van instandhouding van herstelbare componenten)
Fennek
Geniesystemen
Pantserhouwitser (Pzh2000)
Andere grondgebonden systemen
Robots Explosieve Opruimingsdienst (EOD)
Operationele aanpassingen Diemaco (OAD)

3 Plan van Aanpak

Dit hoofdstuk gaat in op de voorgenomen intensivering en verbetering van de huidige vormen van samenwerking, alsmede op nieuwe vormen van samenwerking. Defensie heeft dit plan van aanpak in samenwerking met de NIDV opgesteld. De samenwerking heeft plaats binnen de kaders van het DMP waarbij per DMP-fase wordt bezien wat de mogelijkheden zijn, en binnen de ruimte die de aanbestedingsregels bieden.

3.1 De intensivering van bestaande maatregelen

Verbetering samenwerking bij de NIDV-platforms

Defensie heeft samen met de NIDV een benchmark vastgesteld voor de verbetering van de samenwerking bij de NIDV-platforms. Hierbij dient het *Netherlands Industrial Fighter Aircraft Replacement Platform* (NIFARP) als voorbeeld. Bij dit platform wordt constructief samengewerkt bij de vervanging van de F-16 met oog voor de wederzijdse belangen. Het streven is de samenwerking bij de instandhouding van materieel vaker te agenderen bij de bestaande platforms.

Verbreding Projectdagen NIDV

Het doel van de Projectdagen land-, zee-, en luchtsystemen van de NIDV is overleg en kennisuitwisseling tussen de DMO en de NIDV. Een nieuw onderwerp tijdens deze bijeenkomsten is de instandhouding van materieel en de rol die defensiebedrijven hierbij kunnen spelen. Ook zij kunnen initiatieven nemen ter verbetering van de kwaliteit of voor daling van de kosten van de instandhouding van materieel. Verder zijn er mogelijkheden voor kennisuitwisseling en samenwerking bij ondersteunende diensten.

3.2 Nieuwe vormen van samenwerking

Strategische beraad instandhouding

Een nieuwe vorm van samenwerking op het gebied van instandhouding van materieel is het 'Strategische beraad instandhouding'. Twee maal per jaar zullen de directeur van de DMO, de directeur van de NIDV, de Commissaris Militaire Productie van het ministerie van EL&I en een vertegenwoordiger van de Commandant der Strijdkrachten (CDS) tijdens een gezamenlijk strategische overleg de instroom van nieuw materieel bij Defensie bespreken, alsmede de mogelijke rol van het bedrijfsleven hierbij.

Instandhoudingsagenda

Door de deelnemers aan het strategische beraad zal de zogeheten 'Instandhoudingsagenda' worden besproken. Het doel van deze nieuwe agenda is de Nederlandse defensie-industrie tijdig en volledig te informeren over ontwikkelingen op het gebied van de voorziene instroom van materieel en de mogelijke wijze van instandhouding daarvan. De instandhoudingsagenda zal worden opgenomen in de DIS-bijlage van de begroting. Hierdoor wordt de

Nederlandse defensiegerelateerde industrie nog meer dan voorheen betrokken bij de keuze van Defensie voor de instandhouding van defensiematerieel. De eventuele samenwerking heeft plaats binnen de kaders van het DMP waarbij per DMP-fase wordt gezien wat de mogelijkheden zijn, en binnen de ruimte die de aanbestedingsregels bieden.

3.3 Uitvoering van de maatregelen

Met de uitvoering van de maatregelen die zijn genomen naar aanleiding van de motie-Eijsink c.s. is in de tweede helft van juni jl. begonnen. De onderstaande tabel bevat een overzicht van deze maatregelen, hoe vaak deze worden uitgevoerd en de bijzonderheden.

Maatregel	Frequentie	Bijzonderheden
Een verbetering van de samenwerking bij de platforms van de NIDV waaraan Defensie deelneemt.	Een voortdurend proces	Op 15 februari 2010 is in overleg met de NIDV besloten om geen extra platform instandhouding op te richten maar de samenwerking bij de huidige platforms te verbeteren.
Tijdens de Projectdagen land-, zee-, en luchtsystemen zal het onderwerp instandhouding van defensiematerieel op de agenda worden geplaatst. Hierdoor wordt de instandhouding op deze gebieden jaarlijks besproken. Momenteel maakt de <i>redeployment</i> van materieel uit Afghanistan deel uit van de instandhouding van materieel.	Jaarlijks	Op 23 april 2010 had de land- en luchtdag plaats. De zeedag is de komende maanden voorzien.
Twee maal per jaar zullen de directeur van de DMO, de directeur van de NIDV, de Commissaris Militaire Productie van het ministerie van EL&I en een vertegenwoordiger van de Commandant der Strijdkrachten (CDS) tijdens een gezamenlijk strategische overleg de instroom van nieuw materieel bij Defensie bespreken alsmede de rol van het Nederlandse bedrijfsleven hierbij.	Twee maal per jaar	Het eerste strategische beraad had plaats op 21 juni 2010. Bij dit overleg is de instandhoudingagenda een instrument om de Nederlandse defensiegerelateerde industrie te informeren over de voorziene materieelprojecten van Defensie.

3.4 Samenwerking bij materieelprojecten in realisatie

Sinds de tweede helft van juni jl. is Defensie bezig met de uitvoering van de maatregelen zoals beschreven in paragraaf 3.3. In de onderstaande tabel staan enkele materieelprojecten in realisatie vermeld waarbij mogelijk

samenwerking bij de instandhouding wordt voorzien of waar reeds wordt samengewerkt met Nederlandse bedrijven. Het betreft materieelprojecten waarmee een investering van meer dan € 25 miljoen is gemoed.

Projecten in realisatie
De geïntegreerde mast van de Patrouilleschepen en het <i>Joint</i> logistiek ondersteuningsschip
Vervanging F-16
Patrouilleschepen
Aanpassing mijnenbestrijdingscapaciteit
Instandhouding M-fregatten
Verwerving <i>Joint</i> logistiek ondersteuningsschip
NH-90
Datacommunicatie mobiel optreden
Simulator C-130 en (K)DC10
Logistieke ondersteuning TACTIS (via de hoofdaannemer)
Groot pantserwielvoertuig (BOXER) (via de hoofdaannemer)
<i>Counter Improvised Explosive Devices</i>
Instandhouding Infanterie Gevechtsvoertuig
Publiek-Private Samenwerking F100 motorenonderhoud

Samenwerking bij investeringsprojecten van minder dan € 25 miljoen is ook mogelijk. Verder is samenwerking mogelijk bij afstotingsprojecten. Een voorbeeld daarvan is de reeds lopende samenwerking bij de verkoop van F-16's aan Chili.

De volgende tabel geeft een overzicht van projecten in planning waarbij samenwerking met het bedrijfsleven is voorzien bij de instandhouding van het materieel. Dit is mede afhankelijk van de resultaten van de aanbestedingsprocedure die bij de verwerving van het materieel zal worden gevolgd. Dit overzicht betreft projecten in planning waarmee een investering van meer dan € 25 miljoen is gemoed. Ook bij minder omvangrijke projecten is samenwerking mogelijk.

Projecten in planning waarbij samenwerking met Nederlandse bedrijven mogelijk is
Vervanging <i>Medium Power Radar</i> in Wier en Nieuw-Milligen
Verbeterd Operationeel Soldaat Systeem (VOSS)
<i>Midlife Upgrade</i> BV-206D
Herintroductie mijnneveegcapaciteit
Vervanging mortier opsporingsradar
Defensiebrede vervanging operationele wielvoertuigen
Instandhouding Walrusklasse onderzeeboten
Defensiebrede vervanging wielberging
Instandhouding van verscheidene materieelsystemen in het kader van de <i>redeployment</i>

De materieelprojecten in realisatie en in planning waarbij samenwerking met de industrie aan de orde is of kan zijn, vormen samen de instandhoudingagenda die twee maal per jaar wordt besproken door de deelnemers aan het strategische beraad.

3.5 Ten slotte

Defensie is samen met de NIDV begonnen aan de uitvoering van de maatregelen die zijn genomen naar aanleiding van de motie–Eijsink c.s. Deze zijn beschreven in paragraaf 3.3. In paragraaf 3.4. zijn de projecten uiteengezet waarbij wordt samengewerkt op het gebied van de instandhouding van materieel of waarbij samenwerking is voorzien. De resultaten van de samenwerking op grond van de nieuwe maatregelen zijn tot op heden positief. Dit is een goed uitgangspunt voor de samenwerking met het bedrijfsleven in de komende jaren.